

4.Ünite: Harf İnkılabı – Yeni Dil, Yeni Tarih – Menemen Olayı – Atatürk'ün Kenti Ankara

1. “Az zaman sonra yeni Türk harfleriyle gözler kamaştırıcı Türk manevi gelişmesinin ulaşabileceği güç ve saygınlığın uluslararası düzeyini, gözlerimi kapayarak şimdiden o kadar parlak görüyorum ki bu manzara beni kendimden geçiriyor.”

Mustafa Kemal Atatürk

Yeni Türk harfleri ile ilgili verilen parçadan aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Çağdaş dünya ile bütünleşme yolunda önemli bir gelişme olacağına
B) Türk milletinin yenileşme kabiliyetinin artacağına
C) Okuma yazma konusunda engellerin ortadan kalkacağına
D) Mustafa Kemal'in bütün hedeflerine ulaştığına

2. Dil Encümeni üyeleri, Mustafa Kemal Paşa'ya alfabe raporunu sundular. Paşa, yeni yazıyı uzun uzun inceledikten sonra, Faliş Rıfkı'ya sordu: “Yeni yazıyı tatbik etmek için ne düşündünüz?”

- Bir onbeş yıllık uzun, bir de beş yıllık kısa mühletli iki teklif var... Teklif sahiplerine göre, ilk devirler iki yazı bir arada öğretilecektir. Gazeteler yarım sütundan başlayarak yavaş yavaş yeni yazılı kısmı artıracaklardır. Daireler ve yüksek mektepler için de aşamalı bazı usuller düşünülmüştür.

Yüzüme baktı:

- Bu ya üç ayda olur, ya hiç olmaz, dedi. Hayli radikal bir inkılâpçı iken, ben bile yüzüne bakakalmıştım.
- Çocuğum, dedi. Gazetelerde yarım sütun eski yazı kaldığı zaman dahi, herkes bu eski yazılı parçayı okuyacaktır. Arada bir harp, bir iç buhran, bir terslik oldu mu, bizim yazı da Enver'in yazısına döner. Hemen terk olunverir.”

Mustafa Kemal ve Faliş Rıfkı'nın konuşmalarından aşağıdaki bilgilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Yeni yazının uygulanmasında kademeli bir geçiş önerisi olduğuna
B) İlk etapta Arap harfleri ile Latin alfabesinin birlikte öğretiminin yapılmasının teklif edildiğine
C) Faliş Rıfkı'nın koyu bir inkılap taraftarı olduğuna
D) Mustafa Kemal'in yeni Türk yazısını kabul etmediğine

3. “İnkılâpların uygulanması ve tatbikinde, Mustafa Kemal, halkın nabzını kontrolden sonra hareket etmeyi prensip kabul etmişti. Bu konuda da halkın olumlu baktığını ve Harf İnkılâbı'nı benimseyeceğini anlamıştı. Halk, Latin harflerinin kabulüne hazırdı... Bütün Türkiye adeta büyük bir okul haline gelmişti.”

(Charles Sherrill,

Bir Elçiden Gazi Mustafa Kemal, s. 206.)

Yukarıdaki metinde “Bütün Türkiye adeta büyük bir okul haline gelmişti.” Sözüyle dile getirilen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Latin harfleri
B) Millet mektepleri
C) Tevhid-i Tedrisat Kanunu
D) İlköğretimin zorunlu hale gelmesi

4. “... eski dönemin hurafelerinden ve doğuştan var olan özelliklerimizle hiç de ilişkisi olmayan yabancı fikirlerden, doğudan ve batıdan gelebilen etkilerden tamamen uzak, millî ve tarihi karakterimizle orantılı bir kültür kastediyorum. Çünkü millî dehamızın tam olarak gelişmesi ancak böyle bir kültür ile temin olunabilir.”

(Utkan Kocatürk,

Atatürk'ün Fikir ve Düşünceleri, s. 246.)

Verilen metin aşağıdaki sorulardan hangisinin karşılığında söylenmiş olabilir?

- A) Milli kültürün önemi nedir?
B) Kültür başka toplumlardan etkilenir mi?
C) Osmanlı kültürünün kaynağı nedir?
D) Toplumsal yozlaşma nasıl engellenir?

5. Taşhan Meydanının yakınında Cumhuriyet'in kurulduğu yıllarda yapılmış olan binalar bulvara sıralanmıştı: Sümerbank, Etibank, Merkez Bankası, Milli Eğitim Bakanlığı...

Yukarıda Bir Cumhuriyet Kenti Ankara'nın hangi alanlardaki özellikleri üzerinde durulmuştur?

- A) Siyasi B)Askeri C)Mimari D)Ekonomi

4.Ünite: Harf İnkılabı – Yeni Dil, Yeni Tarih – Menemen Olayı – Atatürk’ün Kenti Ankara

6. “Büyük devletler kuran atalarımız, büyük ve kapsamlı uygarlıklara da sahip olmuştur. Bunu aramak, incelemek, Türklüğe ve dünyaya bildirmek bizler için bir borçtur.”

(Utkan Kocatürk,
Atatürk’ün Fikir ve Düşünceleri, s.281.)

Aşağıdakilerden hangisi yukarıdaki açıklama doğrultusunda gerçekleşmiştir?

- A) Türk Dil Kurumu’nun kurulması
B) Türk Tarih Kurumu’nun kurulması
C) Türk Kızılay’ının kurulması
D) Güzel Sanatlar Akademisi’nin açılması

7. “Ben fani bir insanım, bir gün öleceğim, büyüklüğüne ve üstün kabiliyetlerine inandığım Türk Milleti’nin gerçek mazisinin yazılmasını sağlığımda görmek istiyorum. Onun için bu toplantılarda kendimden geçiyor, her şeyi unutuyor, sizi yoruyorum. Beni affedin.”
(İğdemir,U., Atatürk ve tarih, Açılış 1962-1963, S. 24) düzenlenmiştir.

Mustafa Kemal’in yukarıdaki sözü onun aşağıdakilerden hangisini önemsediğini gösterir?

- A) Türk tarihinin aydınlatılmasını
B) Türk Dilinin büyüklüğünü ve üstünlüğünü
C) Türk Dilinin yabancı etkilerden kurtarılmasını
D) İnkılâpların ölümünden sonra da devam etmesini

8. “1926-1927 yıllarında Ulus Meydanı yeniden düzenlendi. Meydana açılan; üzerlerinde dükkânların, otellerin, lokanta ve kahvehanelerin yer aldığı Çankırı ve Anafartalar caddeleri sosyoekonomik ilişkilerin yoğun biçimde yaşandığı yerler hâline getirildi. Şehir ve Millet bahçeleri adıyla halkın gezinti yapıp eğlenebileceği zaman geçirebileceği parklar kuruldu.”

Yukarıdaki açıklamalara bakarak aşağıdakilerden hangisinin vurgulandığı söylenebilir?

- A) Sosyal mekânlar
B) Sağlık kurumları
C) Eğitim alanları
D) Tarihi mekânlar

9. “Fethi (Okyar) Bey’in Ege gezisi sırasında gittiği yerlerde cumhuriyet ve laiklik aleyhine gösteriler yaptılar. Fethi Bey de kontrolü dışında gelişen ve tehlikeli bir hâl almaya başlayan bu olayların daha fazla büyümemesi için 17 Kasım 1930’da partisini kapatmak zorunda kaldı. Fethi Bey’in partisini kapatmasından sonra yaşanan Menemen Olayı onun bu kararının ne kadar doğru olduğunu ortaya çıkardı. Menemen Olayı hakkında yapılan soruşturmaların sonucunda isyanın kendiliğinden gelişen bölgesel nitelikli bir olay olmadığı anlaşıldı. Bu girişim cumhuriyeti yıkmak üzere planlanmış gerici bir hareketin ilk adımıydı.”

Yukarıdaki açıklamadan aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Yeni Türk devletinde çok partili siyasi hayata geçilmesi için gereken ortamın henüz oluşmadığına
B) Demokratikleşme denemelerine ara verildiğine
C) İsyân sonucu bir partinin daha kapatıldığına
D) Cumhuriyet karşıtlarının hala varlığını sürdürdüğüne

10. Sosyal bilgiler öğretmeni;

“Ankara’nın yeniden imarı sırasında birçok kuruma ait binaların yapımına da önem verildi. Mimar Kemalettin Bey’in klasik Türk mimarisinden esinlenerek inşa ettiği Gazi Terbiye Enstitüsünü, Kız Olgunlaşma Enstitüsü, Konservatuar ve Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi binaları izledi.” açıklamasında bulunmuştur.

Buna göre Mimar Kemalettin’in yaptığı eserlere bakarak yeni Türk Devleti’nin aşağıdaki alanların hangisine önem verildiği söylenebilir?

- A) Sağlık
B) Yönetim
C) Ticaret
D) Eğitim

11. Ankara’yı Türkiye’nin aynı zamanda kültür ve uygarlık başkenti haline getirmek amacıyla aşağıdaki çalışmaların hangisi yapılmış olamaz?

- A) Dil, Tarih ve Coğrafya Fakültesi açılmıştır.
B) Atatürk Orman Çiftliği kurulmuştur.
C) Parklar, yeşil alanlar, spor salonları açılmıştır.
D) Kurtuluş Savaşı buradan yönetilmiştir.

4.Ünite: Harf İnkılabı – Yeni Dil, Yeni Tarih – Menemen Olayı – Atatürk'ün Kenti Ankara

12. Mustafa Kemal, 1928 yılı başlarında uygun zamanın geldiğini düşünerek yeni Türk alfabesini oluşturmakla görevli bir komisyon kurdu. Komisyon yaptığı çalışmalar sonucunda Türkçedeki sesleri en iyi şekilde karşılayan harflerin Latin alfabesinde bulunduğu karar verdi. Ancak bu alfabedeki harfleri olduğu gibi almadı. Türkçenin özelliğine göre bazı harfleri dışarıda bırakırken bazı yeni harfleri ekleyerek bugün kullandığımız 29 harfli Türk alfabesini hazırladı.

Bu bilgilere dayanarak aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

- A) Mustafa Kemal yeni alfabe oluşturmak amacıyla uzman bir ekip oluşturmuştur.
- B) Latin alfabesinin Türkçeye uyan harfleri alınmış bazıları ise dışarıda bırakılmıştır.
- C) Türkçenin özelliğine göre bazı harfler ise yeniden oluşturulmuştur.
- D) Türk dilindeki sadeleşme çalışmaları 1928 öncesinde başlamıştır.

13. “Yeni Türk harflerini çabuk öğrenmelidir. Vatandaş, kadına, erkeğe, hamala, sandalcıya öğretiniz. Bunu, vatanperverlik ve millet perverlik vazifesi biliniz. Bu vazifeyi yaparken düşününüz ki, bir milletin, bir toplumun yüzde onu okuma-yazma bilir, yüzde doksanı bilmez. Bundan insan olanlar utanmak lâzımdır. Bu millet utanmak için yaratılmış bir millet değildir. İftihar etmek için yaratılmış, tarihini iftiharla doldurmuş bir millettir.”

Mustafa Kemal Atatürk

Yukarıda verilen parçada vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Eğitimin toplumun geneline yayılmak istendiği
- B) Yeni Türk harflerinin kısa zamanda öğrenilebildiği
- C) Yabancı kelimelerin Türk dilinden arındırılması gerektiği
- D) Türk tarihini öğrenmenin vatanperverlik ve milletperverlik vazifesi olduğu

14. Burası bir çiftlik kurulması için gerekli olan niteliklerin hiçbirini taşıyor. Bataklık, çorak fakir bir yer. İşte istediğim yer böyle olmalıdır. Ankara'nın kenarında hem bataklık hem çorak hem de fena bir yer. Burayı biz ıslah etmezsek kim gelip ıslah edecektir?

Buna göre;

I. Ankara da çiftlik kurmaya uygun yer bulunmamaktadır.

II. Kendi topraklarımızı ıslah etmemiz gerekir

III. Çiftliğin kurulduğu yer aslında buna uygun değildir

IV. Ancak bataklık ve çorak arazilerde çiftlik kurulabilir

Yargılarından hangilerine ulaşamaz?

- A) I ve II
- B) III ve IV
- C) I ve IV
- D) II ve III

15. Cumhuriyetin ilanından sonra çağdaş Cumhuriyet düzenini yıkmak, saltanatı ve hilafeti geri getirmek amacıyla birçok girişimde bulunulmuştur.

Aşağıdakilerden hangisi cumhuriyete yönelik yaşanmış bir tehdit değildir?

- A) Ahmet Anzavur ayaklanması
- B) Kubilay olayı
- C) Şeyh Sait İsyanı
- D) İzmir Suikastı

16. 1920'lerde başlayan Ankara'nın imar hareketi genç cumhuriyet hükümetinin en çok önemseydiği konulardan biriydi. Modern bir kentin yaratılması için kamulaştırma, planlama ve altyapı çalışmaları bizzat hükümet eliyle yürütüldü. Yeni cumhuriyetin gururu olan bu kentin yurt dışında tanıtılabilmesi için Alman fotoğraf sanatçısı Othmar Pferschy görevlendirildi.

Buna göre aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Başkentte mutlaka yeşil alanlar oluşturulmalıdır.
- B) Ankara'nın dünyaya tanıtılmasına çalışılmıştır.
- C) Hükümet Ankara'nın imarına önem vermektedir.
- D) Modern bir kent oluşturulmaya çalışılmaktadır.

4.Ünite: Harf İnkılabı – Yeni Dil, Yeni Tarih – Menemen Olayı – Atatürk’ün Kenti Ankara

17. Kubilay Bey’in şehit edilmesinde gericilerin gösterdiği vahşilik karşısında Menemen deki halktan bazılarının bu olayı alkışla onaylamaları , bütün cumhuriyetçi ve vatanseverler için utanç vericidir.Büyük ordunun kahraman genç subayı ve cumhuriyetin idealist öğretmenler topluluğunun değerli üyesi Kubilay’ın temiz kanı ile cumhuriyet,hayatını tazelemiş ve kuvvetlendirmiş olacaktır.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A)Menemen halkı isyana destek vermiştir
- B)Kubilay idealist bir öğretmendir
- C) İsyandan cumhuriyet güçlenerek çıkmıştır
- D)Türkiye büyük bir orduya sahiptir

18. Taşhan meydanının yakınında cumhuriyetin kurulduğu yıllarda yapılmış olan binalar bulvara sıralanmıştı. Sümer bank, Eti bank , Milli Eğitim Bakanlığı ve Merkez bankası... İlk ikisi özellikle söz edilmeyi iki misli hak ediyor: Birincisi her iki kurum Türk endüstrisinin temel taşlarıdır. İkincisi,bu kurumların isimleri devleti kuran kişinin tarih bilincini ortaya koyuyordu. O sıralar “Ulus Meydanı” olarak isminin değiştirildiği ve Atatürk’ün ata binmiş heykelinin bulunduğu yerde kentin alışveriş merkezi vardı.

Kurt Logueur’un sözlerine göre;

- I. Cumhuriyetle birlikte bir çok binanın yapıldığı
- II. Mustafa Kemal’in tarih bilincine sahip bir lider olduğu
- III. Genç cumhuriyetin endüstrileşmeye başladığı
- IV. Her tarafta Atatürk heykellerinin olduğu

Yargılardan hangisine veya hangilerine ulaşamaz?

- A) I ve II
- B) III ve IV
- C)Yalnız IV
- D) Yalnız III

19. Atatürk, 5 Eylül 1938 tarihinde sağlık durumunun ağırlaşması üzerine vasiyetini yazdırmıştır. Vasiyetinin altıncı maddesinde Türkiye İş Bankasındaki hisselerin yıllık gelirlerinden Türk Tarih Kurumu ile Türk Dil Kurumuna eşit miktarda pay ayırmıştır.

Yukarıdaki verilen bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) M. Kemal Atatürk Milli kültüre önem vermiştir.
- B) Bu Kurumların çalışması için maddi destek olmuştur.
- C) Dil ve Tarih kurumuna aynı derecede değer vermiştir.
- D) Türk Dil Kurumu daha çok çalışma yapmıştır.

20. Harf inkılabı ile okuma yazma seferberliği ve halk eğitimi girişimlerinin örgütlenmesine ihtiyaç vardı.Latin harflerinin kabulünden sonra yeni harfleri öğretmek ve okuryazar oranını artırmak amacıyla millet mektepleri açılmıştır.Yeni harflerin kullanılmasını yaygınlaştırmak için 14-65 yaş arasındaki çok sayıda vatandaşın katıldığı kurslar açılmıştır.

Bu bilgiye bakıldığında;

- I.kültürel gelişme hedeflenmiştir,
- II.yeni harflerin geniş bir kitleye öğretilmesi amaçlanmıştır,
- III.harflerin öğretilmesi aşamasında birçok sorunla karşılaşmıştır,

gibi yargılardan hangisi ya da hangilerine ulaşılabilir?

- A)Yalnız I
- B)Yalnız II
- C) I ve II
- D) I, II ve III

TEST BİTMİŞTİR.

CEVAP ANAHTARINI KONTROL EDİNİZ.